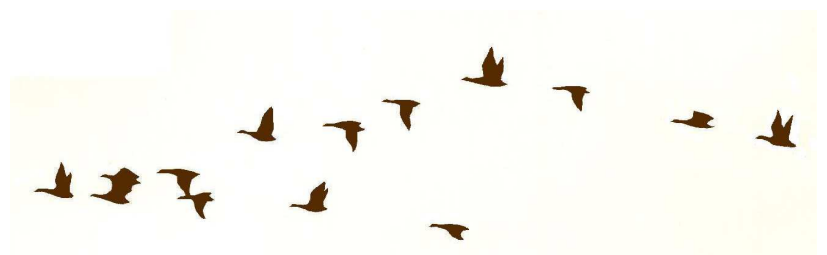

Natuurtoets Wet Natuurbescherming

Realisatie “Rijk aan het Wad” te Vatrip

Bureau Aandacht Natuur

Natuurtoets Wet Natuurbescherming Realisatie “Rijk aan het Wad” te Vtrop

26 april 2021, Hippolytushoef
Definitief

Opdrachtgever:

DNS Planvorming B.V.
Klaprozenweg 75 C
1033 NN Amsterdam
Tel: 06-24925791
www.dnsplanvorming.nl

Opdrachtnemer:

Bureau Aandacht Natuur
Slingerweg 85
1777AG Hippolytushoef
Tel: 0227-595576
Mob: 06-24818383
e-mail: aandachtnatuur@kpnmail.nl
www.aandachtnatuur.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	blz. 2
1.1 Aanleiding en doel.....	blz. 2
1.2 De Wet Natuurbescherming.....	blz. 3
2. Huidige situatie en methode.....	blz. 7
2.1 Gebieds- en planbeschrijving.....	blz. 7
2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen.....	blz. 8
2.3 Houtoptanden.....	blz. 8
2.4 Methode.....	blz. 8
3 Resultaten soortbescherming	blz. 9
3.1 Flora.....	blz. 9
3.2 Vogels.....	blz. 9
3.3 Zoogdieren.....	blz. 10
3.4 Amfibieën.....	blz. 12
3.5 Overige beschermde soorten.....	blz. 12
4 Resultaten gebiedsbescherming.....	blz. 13
4.1 Voortoets Natura 2000 gebied de Waddenzee.....	blz. 13
4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN).....	blz. 19
4.3 Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL).....	blz. 20
4.4 Overige aspecten gebiedsbescherming.....	blz. 22
5 Conclusies en advies.....	blz. 23
5.1 Soortbescherming.....	blz. 23
5.2 Voortoets gebiedsbescherming.....	blz. 25
5.3 Houtopstanden.....	blz. 28
Literatuurlijst.....	blz. 29

Bijlage 1: Toelichting Wet Natuurbescherming

Bijlage 2: Effectenindicator Waddenzee

1. Inleiding

In verband met de voorgenomen herinrichting en nieuw gebruik van milieucentrum Michaëlshof op het voormalige terrein van de vismeelfabriek te Vatropp, heeft een toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden. Gezien de ligging van het terrein aan de rand van het Natura 2000 gebied de Waddenzee, is in dit rapport zowel de quickscan als een Voortoets in het kader van de Wet Natuurbescherming opgenomen. Het veldonderzoek ten behoeve van de toetsing Wet Natuurbescherming heeft op 3 juni 2020 en 11 januari 2021 plaatsgevonden. De bevindingen van dit veldonderzoek aangevuld met literatuurgegevens worden hieronder besproken.

Figuur 1. Ligging van Michaëlshof aan de Waddenzee te Vatropp

1.1 Aanleiding en doel

Het terrein aan de noordzijde van Vatropp is door drie verschillend eigenaren overgenomen, welke gezamenlijk tot een nieuw inrichtingsplan en gebruik van het gebied zijn gekomen: "Rijk aan het Wad".

Rijk aan het Wad wordt een inspiratieplek voor duurzaam leven en ondernemen, waarbij het bos, de erfafscheidingen, singels en tuinen zoveel mogelijk worden gebruikt als voedselvoorziening. Op het terrein ruimte geboden moeten worden voor wonen en kleinschalig recreatief verblijf op basis van zelfvoorziening en nevenactiviteiten als sociaal ondernemen. Voor de verschillende activiteiten zal een deel van het terrein opnieuw worden ingericht en is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Gezien de aard van de voorgenomen plannen en de ligging in het Natura 2000 gebied De Waddenzee maken het

noodzakelijk dat onderzocht moet worden of de ontwikkeling en bijbehorende werkzaamheden negatieve invloeden (kunnen) hebben op aanwezige natuurgebieden en de daarin voorkomende beschermde soorten en habitattypen. In dit rapport wordt naast de quickscan Wet Natuurbescherming een zogenaamde “Voortoets” uitgevoerd. Hierin wordt onderzocht of er negatieve effecten te verwachten zijn op het Natura 2000 gebied en zo ja, of deze significant negatief zijn.

1.2 Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en richt zich op de bescherming van natuurgebieden, -verbindingen, planten- en diersoorten en houtopstanden. Deze wet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten of gebieden in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Hieronder volgt een beknopte toelichting van de verschillende onderdelen in de Wet Natuurbescherming. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 1.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de zogeheten Natura 2000-gebieden. Andere binnen de Wet Natuurbescherming te beschermen gebieden zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding of provinciaal landschap.

Voor ieder Natura 2000 gebied dient te worden getoetst aan de hiertoe aangewezen instandhoudingsdoelstellingen. Een onderdeel hiervan is tevens de beoordeling van externe effecten zoals de stikstof-emissie van projecten ten opzichte van eventueel aanwezige stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden.

Voor de NNN, natuurverbindingen of andere beschermde gebieden gelden andere toetsingscriteria. Hierbij gaat het om een toetsing van de ‘wezenlijke’ of ‘landschappelijke’ waarden van een gebied of natuurverbinding. De regelgeving met betrekking tot deze gebieden is vastgelegd in de Omgevingsverordening van de betreffende provincie.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor ‘andere soorten’ die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het ‘nee, tenzij-principe’). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving.

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. De mate van negatieve effecten is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Voor de soortbescherming zijn per beschermingsregime dan ook een aantal verbodsbepalingen van kracht.

➤ Vogelrichtlijnsoorten

Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Hiermee is het verboden om in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen en worden ze voornamelijk tijdens de broedperiode

beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels of nesten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Daarnaast zijn de voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Negatieve effecten dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffing noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt.

➤ Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Het is hierbij verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren te beschadigen, te vernielen of te rapen. Ook het opzettelijk verontrusten van bedoelde diersoorten is niet toegestaan.

Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor het verstoren van deze soorten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffing noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van Europees beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

➤ “Andere” nationaal beschermde soorten

Dit betreffen de overige soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het is hierbij verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Het beschermingsregime voor deze 'nationaal' beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Zo zijn de hierboven genoemde verboden niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens is het mogelijk om voor deze soorten een ontheffing of vrijstelling te verkrijgen in het kader van een ruimtelijke inrichting dan wel bestendig beheer en onderhoud. Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime ‘andere’ beschermde soorten.

Bescherming houtopstanden

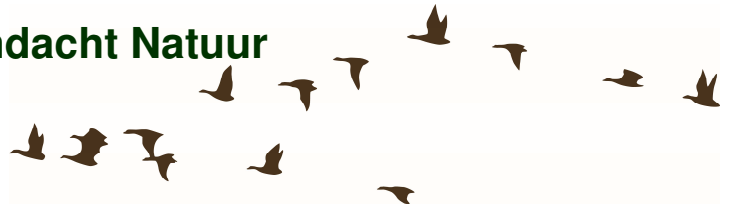
Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom¹ in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit vooraf te worden gemeld/aangevraagd. De initiatiefnemer is hierbij tevens verplicht om hetzelfde areaal te herplanten.

Ontheffing, vrijstelling of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Wet Natuurbescherming ligt nagenoeg geheel bij de Provincies en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing kan worden verleend.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffings- en/of vergunningsaanvraag worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. De gemeente is het bevoegd gezag voor de aanvraag van een omgevingsvergunning. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van ‘Verklaringen van geen bedenking’ (Vvgb). De ‘Verklaring van geen bedenkingen’ wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven

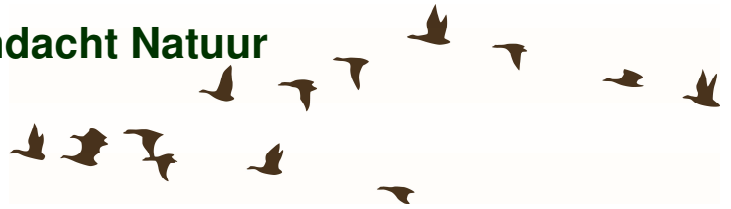
¹ De begrenzing van de bebouwde kom zoals vastgesteld door het college als “bebouwde kom Boswet”

door de provincie aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Het is ook mogelijk om een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aan te vragen bij de desbetreffende provincie (bevoegd gezag). Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning is dit eveneens van toepassing.

2. Huidige situatie en methode

2.1 Gebieds- en planbeschrijving

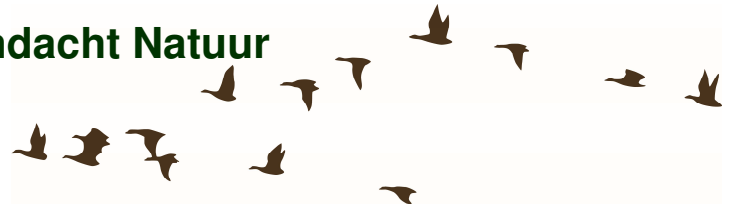
Het plangebied is gelegen in de gemeente Hollands Kroon, aan de noordkust van het voormalige eiland Wieringen en maakt deel uit van het buurtschap Vatrop. De projectlocatie bestaat uit het voormalige terrein van de vismeelfabriek te Vatrop, wat sinds 1974 in gebruik is als Milieucentrum Michaëlshof. De oorspronkelijk vismeelfabriek is in 1984 door brand verwoest. Sindsdien is het een grotendeels braakliggend terrein wat in de loop der tijd begroeid en bebost is geraakt. In het kader van het Milieucentrum Michaëlshof zijn er op het terrein verschillende opstallen en een woning neergezet en zijn delen van het terrein als moestuin in gebruik genomen en voor natuur- en cultuureducatieve doeleinden ingericht.

In de huidige situatie is het westelijk deel van het terrein omzoomd met singels en bosschages, waarbinnen zich verschillende gebouwen bevinden, zoals een woonhuis, een Romneyloods, een houten chalet, kas en verschillende afdakjes en houten opstallen. Verder zijn er een aantal open plekken en weides aanwezig, voorzien van kunst- en bouwwerken. De oostpunt van het terrein bestaat uit een open terreindeel voorzien van een graslandvegetatie en moestuinen.

Figuur 2. Aanzicht van het terrein vanaf de oostzijde, met het buurtschap Vatrop op de achtergrond.

Ten behoeve van de realisatie van “Rijk aan het Wad” zullen de aanwezige structuren binnen het plangebied voor een groot deel gehandhaafd blijven. De aanwezige opstallen en gebouwen zullen, met uitzondering van de bestaande woning en bijbehorende kas, worden afgebroken en plaats maken voor een twee nieuwe woningen. De huidige woning zal in de toekomst worden verhuurd als recreatiewoning en zullen er drie andere kleinschalige recreatieve verblijven op basis van zelfvoorziening worden gerealiseerd. De bosschages, singels en tuinen blijven gehandhaafd en zullen onderdeel uitmaken van de zelfvoorziening bij de recreatieve verblijven en dienen als voedselvoorziening op het terrein.

2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen

Het projectgebied ligt in een Bijzonder Provinciaal Landschap en ligt op 168 meter van de rand van het Natura 2000 gebied de Waddenzee en wordt hiervan gescheiden door het natuurreservaat de kleiputten van Vatrop, aangewezen als NNN, zie figuur 3. Van een natuurverbinding op of langs het plangebied is geen sprake.

Figuur 3. Ligging van de projectlocatie (rood omlijnd) in het Bijzonder Provinciaal Landschap van Wieringen (donker groen) en nabij het Natura 2000 gebied de Waddenzee en de NNN

Het plangebied ligt op een natuurlijke keileemhoogte aan de rand van het voormalige eiland Wieringen en is niet bedijkt, waardoor er vanaf het projectgebied zicht wordt verkregen over de Waddenzee en de Kleiputten van Vatrop.

2.3 Houtopstanden

Met het project zullen mogelijk een aantal bomen worden gekapt, maar in hoofdzaak blijven de singels en bosschages intact. De planlocatie is niet gelegen binnen de bebouwde kom, maar betreft een erfbeplanting. Er is dan ook geen sprake van strijdigheden met betrekking tot het verwijderen van houtopstanden die onder de bescherming vallen van de Wet Natuurbescherming.

2.4 Methode

Op 3 juni 2020 en 11 januari 2021 heeft overdag een veldbezoek plaatsgevonden aan de hierboven beschreven projectlocatie. Het onderzoek heeft zich met name gericht op het voorkomen of mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten binnen of in de directe omgeving van de projectlocatie.

Verder is op ook basis van literatuurgegevens beoordeeld of beschermde soorten (kunnen) voorkomen.

3. Resultaten Soortbescherming

Hieronder worden de resultaten beschreven van de quickscan ten aanzien van beschermde soorten in het kader van de Wet Natuurbescherming.

3.1 Flora

Op de projectlocatie zijn verschillende terreintypen aanwezig van singels en bosschages tot groententuin, siertuin en graslandvegetaties.

Het Singels en bosschages bestaan uit een groot aantal verschillende (inheemse) loofhoutsoorten, fruitbomen, notelaars en enkele dennen en sparren. In de ondergroei van de singels en bosschages zijn struiken als braam, liguster, hondsroos, vlier, hazelaar, meidoorn, sleedoorn en sneeuwbes aanwezig. Verder staan er in de ondergroei en langs randen plantensoorten als gevlekte dovenetel, Robertskruid, gewone berenklaauw, reuze berenklaauw, smeerwortel, fluitenkruid, kleeftkruid, grote brandnetel, stinkende gauwe, judaspenning, Japanse duizendknoop, ridderzuring, haagwinde en groot hoefblad.

In paden en open ruimtes tussen de singels en bosschages worden gekenmerkt door soorten als perzikkruid, grote weegbree, varkensgras, witte klaver, paarse dovenetel, look zonderlook, gewone melkdistel, zachte ooievaarsbek, gewoon biggenkruid, gewone paardenbloem, grote klis, akkerdistel, bijvoet, koolzaad en grote kaardenbol.

Het grasland aan de oostzijde van het plangebied betreft een vrij extensief gemaaid grasvegetatie met soorten als scherpe boterbloem, smalle weegbree, gewone berenklaauw, veldzuring, gewone paardenbloem en rode klaver. In en rond de moestuinen staan naast verschillende soorten groenten en tuinkruiden, akker(on)kruiden als koolzaad, perzikkruid, melganzevoet, rode tuinmelde, aardpeer, wegdistel, klaproos, geel nagelkruid en muskuskaasjeskruid.

Uit de omgeving van het plangebied (0-5 km) is uitsluitend de beschermde plantensoort Tengere Distel bekend (*FLORON/NDFF, 2017*). De Tenger distel op Wieringen uitsluitend voor op de Wierdijk aan de zuidzijde van het voormalige eiland. Gezien de aanwezige terreintypen worden beschermde plantensoorten niet verwacht aan of in de directe omgeving van het plangebied.

3.2 Vogels

Op en in de omgeving van het projectgebied zijn enkele vogelsoorten zoals heggemus, vink, houtduif, Turkse tortel, ekster, putter, merel, tijtjaf, groenling, scholekster, tureluur, bergeend en kluut waargenomen. Genoemde zangvogels kunnen mogelijk tot broeden komen binnen de singels en bosschages van het plangebied. Bergeend is een holenbroeder en kan in takkenwallen, overgroeide steenhopen etc. tot broeden komen. Van kluut zijn verschillende broedparen waargenomen op de schelpeneilanden in het reservaatgebied de Kleiputten van Vatrof. Uit gegevens van waarneming.nl betreft het maximaal 42 broedpaar in 2020. Weidevogels als scholekster en tureluur kunnen eveneens in de directe omgeving van het plangebied tot broeden komen op de schelpeneilanden en graslanden. Van grote aantallen is hierbij geen sprake.

Op de locatie zijn een (oud) eksternest en een mogelijk roofvogelhorst (afgeplat nest) aangetroffen in de windsingels op het terrein, zie figuur 4. Verder zijn er tijdens beide veldbezoeken geen directe aanwijzingen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats, zoals braakballen, uitwerpselen of prooiresten.

Gezien de aanwezige singels en bosschages is het echter mogelijk dat soorten als ransuil of sperwer tot broeden komen op het terrein. Met betrekking tot eventueel gebouw bewonende jaarrond beschermde soorten zoals huismus en gierzwaluw ontbreekt een geschikte bebouwing met pannendaken. Ook met betrekking tot soorten als kerkuil of steenuil zijn er op het terrein geen sporen (braakballen en uitwerpselen) gevonden die wijzen op de aanwezigheid van deze gebouw bewonende vogelsoorten.

Figuur 4. Overgroeide rakkenrillen en puinhopen vormen geschikt leefgebied voor (kleine) marterachtigen.

3.3 Zoogdieren

Op de projectlocatie zijn met uitzondering van sporen van mol (molshopen) en haas geen (sporen van) zoogdieren aangetroffen. Verwacht wordt dat het plantracé het leefgebied vormt voor een aantal algemeen voorkomende beschermde zoogdieren zoals haas, vos, veldmuis en egel. Binnen de Wet Natuurbescherming geldt voor deze soorten een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ordening of bestendig beheer. Uiteraard blijft ook voor deze soorten de algemene zorgplicht zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming van toepassing.

Met betrekking tot de zwaarder beschermde soorten is het mogelijk dat vleermuizen en kleine marterachtigen als wezel en hermelijn voorkomen in de omgeving van de projectlocatie. Aangezien in de huidige situatie brede windsingels en bosschages met een dichte ondergroei aanwezig zijn en in de singels verschillende overgroeide takkenrillen en puin/steenhopen liggen (figuur 5), is het mogelijk dat kleine marterachtigen zoals wezel, hermelijn of bunzing voorkomen op het terrein. Tevens zijn er recente waarnemingen van

steenmarter bekend ter hoogte van Den Oever. Ook deze soort kan in verband met de aanwezige terreintypen niet geheel worden uitgesloten van de projectlocatie. Echter zijn er in gebouwen en opstallen geen sporen aangetroffen (uitwerpselen, prooiresten etc.) van steenmarter of andere marterachtigen, die wijzen op een verblijfplaats van deze soort in bebouwing.

Met de realisatie van het planvoornemen worden geen groenstructuren verwijderd en ook aanwezige takkenwallen in de singels blijven gehandhaafd. Andere terreinkenmerken en aanwezige structuren binnen het plangebied zullen grotendeels in het plan worden verweven. Met de realisatie van het “Rijk aan het Wad” is er dan ook geen sprake van het verwijderen of verstoren van functioneel leefgebied van (kleine) marterachtigen.

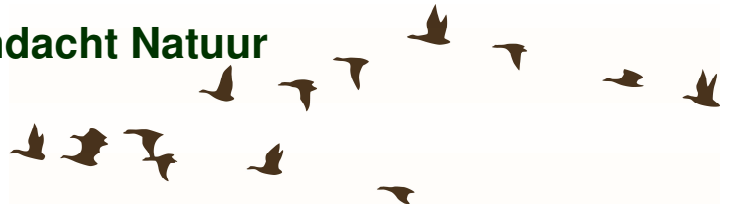

Figuur 5. Overgroeide rakkenrillen en puinhopen vormen geschikt leefgebied voor (kleine) marterachtigen.

Met betrekking tot vleermuizen kan de projectlocatie met name een geschikt foerageergebied vormen. Met uitzondering van een boomholte in een grauwe abeel aan de zuidzijde van het terrein (figuur 6), ontbreken mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen op de planlocatie. Geschikte bebouwing als verblijfplaats voor vleermuizen ontbreekt binnen de projectlocatie. De aanwezige opstallen zijn relatief klein en betreffen een lage bebouwing bestaande uit enkelwandige constructies, voorzien van een plat (bitumen) dak of een flauw hellend dak van metalen of asbest golfplaten.

De projectlocatie ligt in de trekroute van ruige dwergvleermuis (via de afsluitdijk) en is vanwege de aanwezigheid van een opgaande beplanting een geschikte tussenstop voor doortrekkende dieren. De aangetroffen boomholte (oude nestholte grote bonte specht) op het terrein kan dan ook een (paar)verblijfplaats vormen voor ruige dwergvleermuis, gedurende de najaarstrek.

Met betrekking tot andere vleermuissoorten wordt echter niet verwacht dat de projectlocatie een belangrijk onderdeel zal uitmaken van het leefgebied, vanwege de geïsoleerde ligging van het buurtschap Vatropp aan de Waddenzeekust. Daarbij zullen met de realisatie van het planvoornemen geen groenstructuren of bosschages worden verwijderd. Ook de betreffende boom met holte is niet onderhevig aan de plannen en bevindt zich in de singel aan de zuidzijde van het terrein waar geen bouwwerkzaamheden zullen plaatsvinden. Met de realisatie van het “Rijk aan het Wad” is er dan ook geen sprake van het verwijderen of verstoren van functioneel leefgebied van vleermuizen.

Figuur 6. Locatie van grauwe abeel met oud spechtenhol.

Andere beschermde zoogdieren worden gezien de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

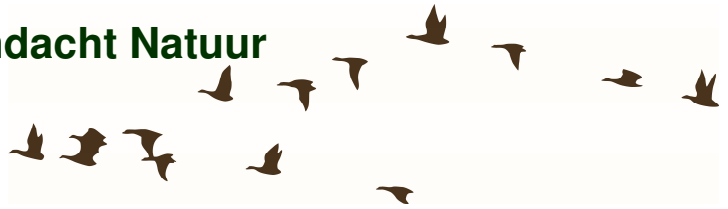
3.4 Amfibieën

Binnen het projectgebied zijn met uitzondering van bastaardkikker geen amfibieën waargenomen. Naast de aanwezigheid van enkele algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker, is het voorkomen van de strikt beschermde soort rugstreeppad bekend uit het uurhok-gegevens waarbinnen de planlocatie is gelegen (*Creemers & van Delft, 2009 en telmee.nl*). Geschikt leefgebied voor rugstreeppad, zoals voortplantingswateren (ondiepe sloten of plassen) zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Tevens ontbreken open zanderige terreintypen waar de soort zich gedurende dag of voor de overwintering kan ingraven.

Met betrekking tot de beoogde plannen wordt dan ook niet verwacht dat leefgebied of exemplaren van rugstreeppad worden verstoord of zullen verdwijnen met de herinrichting van het plangebied. Andere in de Wet Natuurbescherming aangewezen beschermde amfibieën komen aan de hand van de huidige verspreidingsgegevens (*Creemers & van Delft, 2009*) niet voor in dit deel van Noord-Holland.

3.5 Overige beschermde soorten

Overige beschermde soorten (vissen, reptielen, dagvlinders, libellen, kevers en andere ongewervelde) worden op grond van de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht in of rond het plangebied.

4. Resultaten gebiedsbescherming

4.1 Voortoets Natura 2000 gebied de Waddenzee

In deze paragraaf wordt onderzocht of de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect (kunnen) hebben op de Natura 2000-gebied De Waddenzee. Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

- Er is zeker geen negatief effect te verwachten.
- Er is een mogelijk negatief effect, maar zeker geen significant negatief effect te verwachten.
- Er is kans op een significant negatief effect.

Met betrekking tot dit project worden zowel de aanleg als de gevolgen van de te realiseren planvoornemen “Rijk aan het Wad” getoetst. De beoordeling van de activiteiten vindt plaats in drie stappen:

1. Bepalen of de voorgenomen activiteiten “nieuw” zijn.
2. Bepalen wat de mogelijke effecten kunnen zijn.
3. Bepalen of de kans bestaat dat de gevolgen kunnen leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de aangewezen waarden.

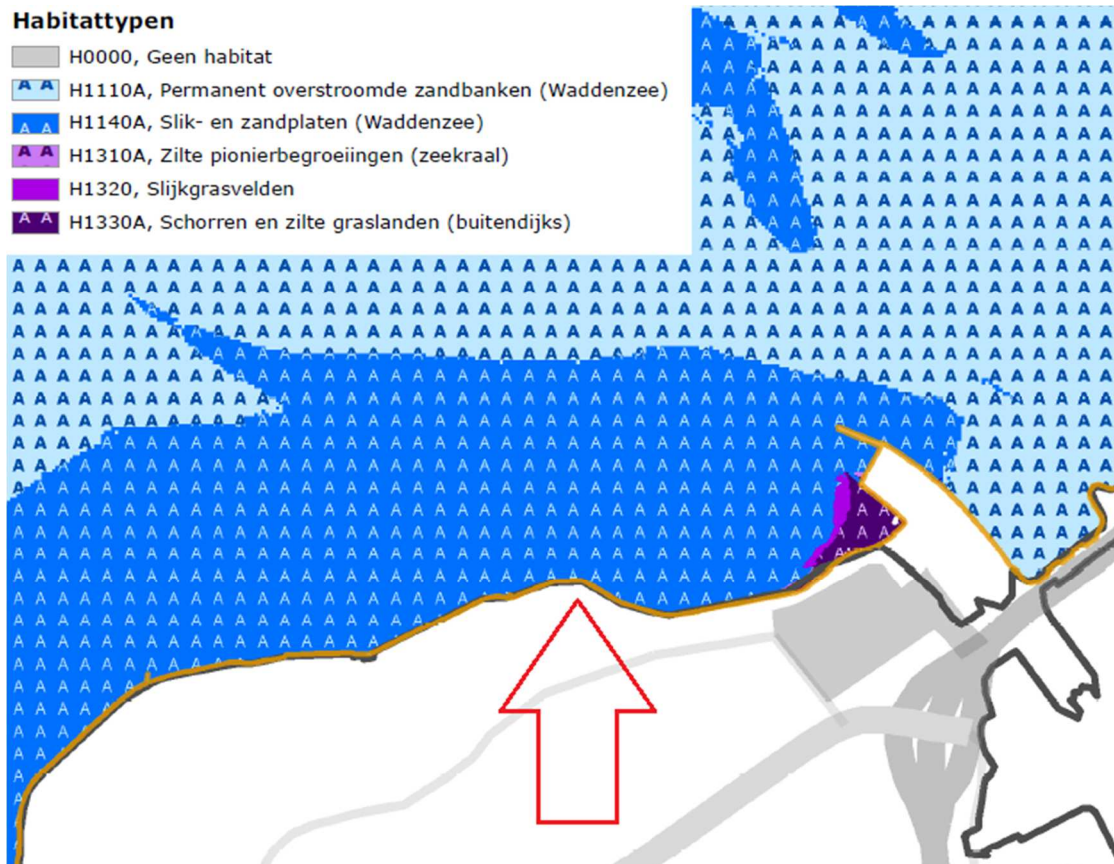
Nieuwe activiteit

In het kader van de gebiedsbescherming in de Wet Natuurbescherming is er sprake van “nieuw” indien de activiteiten nog niet in precies dezelfde vorm (dus zonder verandering van gegevens) eerder beoordeeld zijn. De realisatie van het planvoornemen “Rijk aan het Wad” is niet eerder getoetst en kan dan ook als een “nieuwe activiteit” worden beschouwd.

Situatiebeschrijving

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droog vallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vasteland en op de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie. De morfologie van de Waddenzee wordt voor een groot deel bepaald door de werking van het getij. Door de getijdenwerking is er een complex systeem van geulen, ondiep water en zand- en slibbanken ontstaan. De dynamiek van het ecosysteem leidt op lokaal niveau tot variatie in oppervlaktes van habitattypen en aantallen soorten.

De projectlocatie is gelegen aan het westelijke deel van de Waddenzee ten oosten van Den Oever en grenst niet aan een schor of kwelder. De tussenliggende Kleiputten van Vatrof (aangewezen als NNN) zijn geen onderdeel van het Natura 2000 gebied, maar bevatten wel het beheertype N09.01 Schor of Kwelder, zie paragraaf 4.3. De Waddenzee wordt ter plaats gekenmerkt door de habitattypen H1140A Slik- en Zandplaten en H1110A Permanent overstroomde zandbanken, zie figuur 7. Verder naar het oosten is er wel sprake van habitattypen als “Slijkgrasvelden” en “Schorren en Zilte graslanden” en betreft de Schor van Den Oever. De Waddenzee ter hoogte van Vatrof heeft uitsluitend de functie als hoogwatervluchtplaats voor wadvogels (figuur 8), maar is niet van belang als zeehondenligplaats of een broedplaatkolonie (voor sterns). De dijk is op dit punt tevens openbaar toegankelijk, waarmee dit deel van de Waddenzee niet is aangewezen als “artikel 20 gebied” (bron: *Natura 2000-beheerplan Waddenzee, periode 2016-2022, juli 2016*).

Figuur 7. Beheertypenkaart (bron: maps.noord-holland.nl)

Figuur 8. De Waddenzee kust van Wieringen heeft een functie als hoogwatervluchtplaats.

Mogelijke effecten van de werkzaamheden

Het plangebied bevat geen elementen die de specifieke waarden van het Natura 2000 gebied De Waddenzee versterken en hebben geen functie voor de betreffende kwalificerende vogelsoorten, habitattypen en habitatsoorten. Echter is het mogelijk dat door externe effecten verstoring plaatsvindt aan het genoemde Natura 2000 gebied. Met de realisatie van “Rijk aan het Wad” zijn naast tijdelijke bouw- en inrichtingsactiviteiten, twee woningen gepland en zullen er vier (kleinschalige) verblijfsaccommodaties worden ontwikkeld. Het wonen en recreatief verblijf zal zoveel mogelijk op basis van zelfvoorziening worden gerealiseerd en energie neutraal worden opgeleverd. Echter voorzien de plannen in een toename van het aantal woningen/ gebouwen en zal de verblijfsrecreatie tot een toename leiden van bezoekers en verkeersbewegingen (circa 24 per etmaal), welke externe (significant) negatieve effecten kunnen veroorzaken binnen Natura 2000 gebieden zoals een stikstofdepositie in stikstof gevoelige habitattypen.

Aan de hand van de effectenindicator (bijlage 2) zijn vanwege bouwactiviteiten (woningbouw) en recreatieve ontwikkelingen (landrecreatie) verschillende effecten te verwachten op het Natura 2000 gebied De Waddenzee en betreffen hoofdzakelijk:

- Verstoring door mechanische effecten
- Optische verstoring
- Verstoring door trilling
- Verstoring door licht
- Verstoring door geluid
- Verontreinig
- Verzuuring en vermesting door stikstof uit de lucht

Van oppervlakte verlies of versnippering is geen sprake, aangezien de activiteiten buiten de contouren van het Natura 2000 gebied plaatsvinden. Aangezien de dijk ter hoogte van Vatrop openbaar toegankelijk is en reeds veelvuldig wordt gebruikt door omwonenden en bezoekers als fiets- en wandelverbinding, wordt niet verwacht dat extra bezoekers van “Rijk aan het Wad” zullen leiden tot versnippering. Tevens wordt in de effectenindicator van woningbouw een negatief effect van verdroging genoemd. Echter vinden de bouwactiviteiten plaats op een natuurlijke keileemhoogte op ruim 170 meter van de Waddenzee en worden er geen maatregelen ten aanzien van bronbemaling genomen of andere water onttrekkende activiteiten. Van verdroging is dan ook geen sprake. Hieronder worden de overige effecten van de te beoordelen activiteiten apart besproken.

➤ Verstoring door mechanische effecten en optische verstoring

Tijdens de aanlegfase zal gebruik worden gemaakt van mobiele werktuigen. Het gebruik van zwaar materieel kan optische verstoring en mechanische effecten met zich meebrengen. Echter vinden de werkzaamheden met mobiele werktuigen veelal plaats binnen de contouren van de erfbeplanting, waardoor de effecten van mechanische effecten worden verzacht. Alleen de aanvoer van materiaal en materieel kan een negatief effect opleveren door mechanische effecten ten aanzien van een aantal wadvogels. De parkeerplaats/ aanvoerroute bevindt zich op 165 meter van de kustlijn en wordt niet afgeschermd door een dijklichaam, waardoor mechanische effecten door laden en lossen zich kunnen voorzoen. De werkzaamheden worden ruim 170 meter van de kustlijn uitgevoerd en liggen veelal binnen de contouren van de erfbeplanting.

De kustlijn, maar ook de tussenliggende kleiputten van Vatrop (NNN) vormen een hoogwatervluchtplaats voor een aantal vogelrichtlijnsoorten. Het betreft hierbij voornamelijk een aantal steltlopers en eenden. Een zeer belangrijke plek voor overwinterende wadvogels is de nabijgelegen Schor van Den Oever op circa 1,5 kilometer van de projectlocatie. Verder vormen de kleiputten van Vatrop het broedgebied voor de

Figuur 9. Zich vanaf de parkeerplaats/aanrijroute op de Waddenzee, met op de voorgrond de Kleiputten van Vatrop (NNN).

vogelrichtlijnsoort kluut en in mindere mate bergeend, scholekster en tureluur. Overtijende wadvogels ter hoogte van Vatrop die gevoelig tot zeer gevoelig zijn voor verstoring door mechanische effecten betreffen goudplevier, kluut, rosse grutto en lepelaar. Andere soorten die in de omgeving van Vatrop voorkomen en gevoelig zijn voor mechanische effecten betreffen velduil en zwarte stern. Van velduil is bekend dat deze in soms grotere aantallen (3-8) overwinteren op de Schor van Den Oever en de glanshaverlanden achter Vatrop (aangewezen als NNN). Broedgevallen van deze soort zijn echter niet bekend van Wieringen en omgeving. Gezien de bescherming van deze soort als uitsluitend broedvogel in het Natura 2000 gebied, is er geen sprake van verstoring van (broedgevallen van) velduil op Vatrop. Verder stond de kustlijn van Vatrop bekend om de slaaptrek van zwarte stern in de nazomer tussen het IJsselmeer en het Balgzand, maar sinds de aanleg van het vogeleiland De Kreupel in het IJsselmeer is deze trekroute nagenoeg verdwenen.

Mechanische verstoring door mobiele werktuigen is echter van relatief korte duur en betreft voornamelijk de uitvoeringsperiode. Afhankelijk van de periode van het jaar wanneer de uitvoering is gepland, is er sprake van mechanische verstoring in meer- of mindere mate. Indien de werkzaamheden buiten de broedperiode (van m.n. kluut, half april t/m half juli) wordt uitgevoerd en buiten het stormseizoen (1 okt – 15 april), is er geen sprake van een significant effect door toedoen van mechanische effecten. Ook met de gebruiksfase zal er, in mindere mate, sprake zijn van een mechanische verstoring door verkeersbewegingen van en naar het terrein. Gezien het huidige gebruik van de dijk door wandelaars (met honden) en fietsers, en de parkeerplaats door vogelaars en bezoekers, is er ter hoogte van de planlocatie reeds in bepaalde mate sprake van optische verstoring. Naar verwachting zullen de extra verkeersbewegingen, die met name in het zomerseizoen zullen plaatsvinden, niet leiden tot extra, significante effecten. De afstand tot het Natura 2000 gebied is voldoende groot en weegt niet op tegen de gebruikers (wandelaars met honden) van de lage ringdijk rond de kleiputten. De voorgestane plannen voorzien verder in kleinschalige recreatieve activiteiten, waarmee niet wordt verwacht dat extreem hoge aantallen voertuigen en bussen het terrein aandoen. Ook de bevoorrading zal mede door de zelfvoorziening beperkt van aard zijn.

Met de realisatie van “Rijk aan het Wad” is nagenoeg geen (extra) optische verstoring te verwachten. Nieuwe bouwwerken worden binnen de contouren van de erfbeplanting gerealiseerd, waarmee niet wordt verwacht dat de optische uitstraling ten aanzien van de

hoogwatervluchtplaatsen wordt vergroot, tenzij de bouwplannen voorzien in hoge bebouwingsvormen die boven de huidige boomkronen uitsteken. Indien dit het geval is, kan er sprake zijn van een (extra) optische verstoring.

Van mechanische effecten of optische verstoring op andere functies en soorten dan hoogwatervluchtplaats voor wadvogels en broedplaats voor kluut is geen sprake. Andere broedvogels of kolonieplaatsen in de directe omgeving van Vatrop zijn niet aanwezig. Verder is het voorkomen van genoemde habitatrichtlijnsoorten, met uitzondering van de zeezoogdieren, niet bekend van de kustlijn van Wieringen. De dichtstbijzijnde vaste ligplaats voor zeehonden liggen tenminste 4,5 kilometer uit de kust bij Vatrop (*Ministerie van Infrastructuur en Milieu, juli 2016*).

➤ Verstoring door geluid en trillingen

Tijdens de aanlegfase van het tracé zal gebruik worden gemaakt van zwaar materieel, zoals shovels en (hydraulische) kranen. Het gebruik van zwaar materieel kan trillingen en geluid veroorzaken. Met betrekking tot het Natura 2000 gebied De Waddenzee kan dit met name een effect hebben op zeezoogdieren en enkele vogelsoorten (geluid) als kluut, lepelaar, wulp, tureluur, strandplevier, bontbekplevier en grutto.

Met betrekking tot de zeezoogdieren gewone zeehond, grijze zeehond en bruinvis worden de werkzaamheden zo'n 170 meter van de kustlijn uitgevoerd. De kustlijn vormt geen vaste ligplaats voor zeehonden, de dichtstbijzijnde vaste ligplaats ligt op een minimale afstand van 4,5 kilometer van Vatrop. Met betrekking tot zeehonden wordt dan ook niet verwacht dat het werkverkeer op de projectlocatie een negatief effect zal hebben. Ook met betrekking tot bruinvis, wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een negatief effect hebben op het voorkomen van de soort voor de kust van Wieringen. Bruinvissen zwemmen hier vanwege de ondiepte vrij ver uit de kust en zijn vrij sporadisch voor de Wieringer kust aanwezig. Daarbij heeft de gevoeligheid van de soort voor geluid en trillingen met name te maken met (explosieve) onderwatergeluiden (*Camphuysen & Siemensma, 2011*).

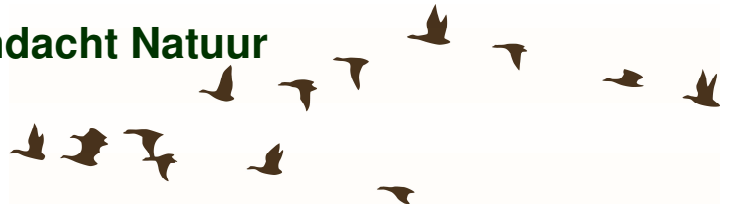
Verstoring door geluid en trillingen door mobiele werktuigen op de functie als hoogwatervluchtplaats voor de verstoringgevoelige wadvogels en broedplaats (van kluut) is van relatief korte duur en betreft voornamelijk de uitvoeringsperiode. Afhankelijk van de tijd van het jaar wanneer de uitvoering is gepland, is er sprake van verstoring door geluid en trillingen in meer- of mindere mate. Indien verstorende graaf- en heiwerkzaamheden buiten de broedperiode (van m.n. kluut, half april t/m half juli) wordt uitgevoerd en buiten het stormseizoen (1 okt – 15 april), is er geen sprake van een significant effect door toedoen van geluid en trillingen.

De gebruiksfase zal nagenoeg geen extra verstoring door geluid en trillingen met zich meebrengen. Het beoogde gebruik van het terrein voorziet niet in harde geluiden en trillingen en is bedoeld voor kleinschalige recreatieve activiteiten. Hierbij wordt niet verwacht dat extreem hoge aantallen (zware) voertuigen het terrein aandoen.

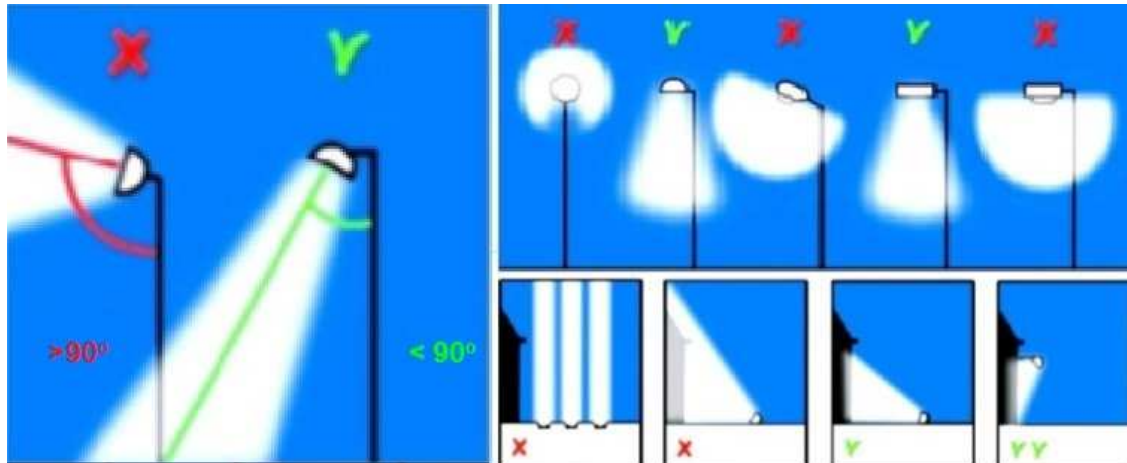
➤ Verstoring door licht

Aangezien de werkzaamheden in kwetsbaar gebied plaatsvinden (aan de rand van de NNN en Natura 2000 gebied De Waddenzee), zal niet worden gewerkt voor zonsopkomst of na zonsondergang. Hiermee is verstoring door (kunstmatige) verlichting tijdens de werkzaamheden uitgesloten.

De aanvoerweg wordt niet voorzien van extra straatverlichting, waardoor er geen sprake is van extra verlichting aan de buitenzijde van het terrein. In hoeverre verlichting wordt toegepast op het terrein zelf, is in dit stadium van het planvoornemen niet bekend. Gezien de ligging aan de Waddenzee en donkere aspect op de locatie, dient de aanbeveling nagenoeg geen kunstmatige tuin- of straatverlichting op het terrein toe te passen. Indien er toch voor wordt gekozen om op bepaalde delen van het terrein ter geleiding straat- of tuinverlichting aan te brengen, dient gebruik te worden gemaakt van in figuur 10 met het groene vinkje aangegeven type armaturen. Dit kan eventueel in combinatie met

vogelvriendelijke, groene led-verlichting en/of een dim-tijdschakelaar of bewegingsmelder. Hiermee kan een negatief effect van verlichting op overtuigende wadvogels worden uitgesloten.

Figuur 10. Gunstige en ongunstige toepassingen van kunstmatige verlichting t.a.v. nachtdieren en gevoelige gebieden.

De aanrijroute van het terrein kan mogelijk een effect met zich mee brengen ten aanzien van het Natura 2000 gebied. Gezien de hoge ligging kunnen aanrijdende en wegdraaiende koplampen over de kleiputten en de kustzone schijnen. Met de toename van het aantal woningen en recreatieve verblijfsaccommodaties zal de verkeersintensiteit hoger zijn dan in de huidige situatie en met name in het voorjaar en najaar, tijdens de avondschemering (kunnen) leiden tot verstoring door verlichting op de functie van hoogwatervluchtplaats en (zich vestigende) broedvogels (kluut).

Het gebruik van de aanrijroute heeft geen negatief effect op het voorkomen van de kwalificerende zeezoogdieren bruinvis, gewone zeehond of grijze zeehond. De kustlijn vormt geen vaste ligplaats voor zeehonden. De dichtstbijzijnde vaste ligplaats voor zeehonden ligt op een minimale afstand van 4,5 kilometer ten noordwesten van Vatroop. Ook met betrekking tot bruinvis, wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een negatief effect hebben op het voorkomen van de soort voor de kust van Wieringen. Bruinvissen zwemmen hier vanwege de ondiepte vrij ver uit de kust en zijn sporadisch dicht onder de kust van Wieringen aanwezig. Gezien de afstand en richting, wordt niet verwacht dat er een significant negatief effect zal zijn door gebruik van de nieuwe aanvoerroute op zeezoogdieren.

➤ Verontreiniging

Met de bouwwerkzaamheden zal verontreiniging van bodem en (grond)water worden voorkomen. Reststoffen en afval zullen volledig worden afgevoerd. Negatieve effecten door verontreiniging zijn dan ook niet aan de orde.

➤ Verzuring en vermeting door stikstof uit de lucht

Nabij de projectlocatie bevinden zich geen habitattypen welke gevoelig zijn voor stikstofdepositie, maar liggen verderop nabij Den Oever (De Schor) en ter hoogte van Hippolytushoef (Normerven). Er is een kleine hoeveelheid extra emissies te verwachten in de aanlegfase, door toedoen van bouwverkeer en mobiele werktuigen. In de gebruiksfase is eveneens een toename van emissies te verwachten door de toename van bewoners, bezoekers en werknemers met de daarbij behorende verkeersbewegingen. Middels een Aerius-berekening voor zowel de aanleg- als gebruiksfase (*DNS Planvorming BV, 3 juli 2020*) is de beoogde situatie voor het planvoornemen "Rijk aan het Wad" doorgerekend.

Hieruit blijkt dat nabij gelegen Natura 2000 gebieden geen overschrijding verkrijgen door de (extra) stikstofdepositie van het planvoornemen. Aan de hand van de gehanteerde inzet, zijn er binnen Natura 2000 gebieden geen rekenresultaten hoger van de 0,00 mol/ha/j.

Mogelijke gevolgen van cumulatie

De daadwerkelijke inrichtingsperiode van “Rijk aan het Wad” is in dit stadium van het planproces nog niet duidelijk. Voor zover bekend zijn langs de kust van Wieringen geen andere verstorende werkzaamheden gepland. Gezien het veelal lokale gebruik van de Waddenzee dijk ter hoogte van Vatrop en de beoogde kleinschalige recreatieve activiteiten, kunnen cumulatieve effecten met de voorgestane plannen voor “Rijk aan het Wad” worden uitgesloten.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De tussenliggende Kleiputten van Vatrop (aangewezen als NNN) zijn geen onderdeel van het Natura 2000 gebied, maar bevatten wel het beheertype N09.01 Schor of Kwelder (figuur 11). De kleiputten worden gekenmerkt door een lage ringdijk met waterdoorvoeren, waarbinnen twee schelpeneilanden voor broedende wadvogels/steltlopers aanwezig zijn. De doorvoeren dienen voor een getijdenbeweging binnen de kleiputten, maar door slibinvang staan deze veelal droog. De verdere NNN is hoger gelegen, net als de planlocatie, en bestaat uit grasland met het beheertype N12.03 Glanshaverhooiland, zie figuur 11.

Figuur 11. Beheertypenkaart (bron: maps.noord-holland.nl).

In het NNN-document Wieringen (K12) worden de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open waterrijk landschap met extensieve graslanden en eendenkooien
- Brakke en zilte natuur langs Waddenzeedijk

De NNN rond het projectgebied beslaan beide kernkwaliteiten. Het hoger gelegen gedeelte grenzend aan de oostzijde van het plangebied betreffen droge graslanden (N12.03 Glanshaverhooiland), welke van belang zijn voor insecten waaronder bijzondere dagvlinders zoals de Argusvlinder. De Kleiputten van Vatrop betreffen brakke en zilte natuur langs de Waddenzeedijk. Dit buitendijks gebied wordt direct door de zee beïnvloed en bevat het beheertype N09.01 Schor of Kwelder.

Beide beheertype kennen de volgende vereiste ruimtelijke condities:

- Openheid
- Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)
- Stilte
- Donkerte

Ook vanuit de kernkwaliteiten en vereiste ruimtelijke condities van de NNN is het noodzaak dat de kleinschaligheid van het planvoornemen gewaarborgd worden om aantasting van de kernwaarden te voorkomen. Tevens wordt in de plannen voorzien dat het oostelijk deel van het terrein zijn openheid behoudt, wat van belang is voor vereiste ruimtelijke condities en wat de overgang naar de droge graslanden van de NNN versterkt. De activiteiten met betrekking tot wonen en de verblijfsrecreatie zullen in het reeds bestaande, meer besloten deel van het terrein plaatsvinden, waardoor verstoring door menselijke aanwezigheid en geluid tot een minimum wordt beperkt. Zoals ook aangegeven bij de mogelijke effecten op het Natura 2000 gebied, is een effect te verwachten op met name de Kleiputten van Vatrop door verlichting, in verband met de toename van verkeersbewegingen langs de aanrijroute.

4.3 Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)

De aanwijzing als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) betreffen gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn en niet vallen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De regelgeving met betrekking tot deze gebieden is vastgelegd in de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Holland (NH2020) en is beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. Het voormalig eiland Wieringen, waarbinnen het plangebied is gelegen, is zo'n deelgebied. In het BPL zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast. In de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan dat een ontwikkeling in het BPL mogelijk maakt, moet worden gemotiveerd dat de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast. In tabel 1 is per kernkwaliteit beschreven of en in welke mate deze van betekenis is voor het project "Rijk aan het Wad".

Tabel 1. In het BPL beschreven kernkwaliteiten in relatie tot het planvoornemen

Kernkwaliteit	Betekenis voor het project
<i>Aardkundige en landschappelijke karakteristiek</i>	
Het reliëf van de keileembulten op Wieringen De natuurlijke vorming van het reliëf door landijs is afleesbaar in het landschap. Het laat ook nog	Het planbied ligt op gelijke hoogte met het dijktracé. Met de onderhavige ontwikkeling vinden geen zichtbare

steeds zien dat Wieringen een eiland was in een overwegend laaggelegen gebied. Het contrast tussen dit glooiende landschap en de vlakke polders in de omgeving, maakt deze kernkwaliteit extra bijzonder. Ontwikkelingen die zorgen voor zichtbare ophogingen of afvlakkingen van het reliëf of die de zichtbaarheid van het reliëf verminderen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit.	ophogingen of afvlakkingen in het reliëf plaats.
Het kleinschalige en onregelmatige blokvormige verkavelingspatroon. Het verkavelingspatroon vormt een herkenbare eenheid in het landschap. De polder vormt met de rationele rechthoekige verkaveling een contrast met het kleinschalige verkavelingspatroon van stuwwallandschap op het voormalige eiland.	Met de onderhavige ontwikkeling blijft het verkavelingspatroon in tact.
Het eiland Wieringen is een representatief voorbeeld van een glaciale opduiking. De stuwwallen van keileem met de zeldzame kliffen, de abrasievlaktes en getijde-invloeden maken het gebied aardkundig van zeer hoge waarde en onvervangbaar. De educatieve en wetenschappelijke waarde is van belang voor de reconstructie van de ontstaansgeschiedenis van Noord-Holland. Aan het gebied is een internationale waardering toegekend. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk indien de leesbaarheid van de aardkundige kernkwaliteit in stand blijft,	Het bodemprofiel en reliëf zal niet significant worden aangetast. Bodemingrepen blijven beperkt tot diepte van 1 meter onder maaiveld.
<i>Openheid en ruimtebeleving</i>	
Wieringen kenmerkt zich door een afwisseling tussen openheid en beslotenheid. Het grootste gedeelte van Wieringen heeft een besloten en kleinschalig karakter. Dit komt hoofdzakelijk door het reliëf en de beplanting.	Binnen het plangebied is slechts beperkt sprake van openheid in verband met de aanwezige bomen en beplanting. De openheid aan de achterzijde van het perceel blijft behouden. De ontwikkeling vindt plaats aan het bestaande lint en er is geen sprake van verdichting.
Vanaf de hoge keileembulten op Wieringen bestaan lange zichtlijnen over het eiland.	De ontwikkeling leidt niet tot het blokkeren van zichtlijnen. Daar waar nu sprake is van openheid, blijft dit open.
Habitat voor weidevogels	Het plangebied en de directe omgeving maakt geen onderdeel uit van weidevogelleefgebied. De ontwikkeling heeft geen negatieve invloed op het habitat voor weidevogels.
Op Wieringen komen van oudsher een aantal eendenkooien voor. De eendenkooien hebben een landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde.	In de directe omgeving van het plangebied zijn geen eendenkooien aanwezig. Het plan leidt niet tot aantasting van deze kernkwaliteit.
<i>Ruimtelijke dragers</i>	
Kenmerkend voor Wieringen zijn de kronkelige wegen over het glooiende landschap met kleinschalige lintbebouwing of haagbeplanting.	Met de onderhavige ontwikkeling vindt geen wijziging in de wegen plaats.

De Wierdijk is een beeldbepalende lijn in het landschap en een levend bewijs van de strijd tegen het water door de eeuwen heen. De Wierdijk is Provinciaal Monument en heeft eigen beschermingsregels in de verordening (afd. 4.6 Cultureel erfgoed). Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen deze regels zijn een aantasting van de kernkwaliteit.	De Wierdijk ligt aan de zuidzijde van het voormalig eiland Wieringen en grenst niet aan het plangebied en blijft met het plan onaangetast. Het plangebied ligt buitendijks op dezelfde hoogte als de waddenzeedijk ten noorden van het eiland, op tenminste 1,4 kilometer van het plangebied.
De dijk van Polder Waard-Nieuwland is net als de Wierdijk een beeldbepalende lijn in het landschap.	De onderhavige ontwikkeling heeft geen invloed op deze dijk.
In het stuwwallandschap en polders van het oude eiland ligt een aantal bebouwingslinten. De linten hangen samen met het reliëf. De bebouwing is kleinschalig en divers en staat vaak aan weerszijden van de weg. Soms is het lint volledig gesloten, soms heeft het enkele doorzichten en hier en daar ligt de bebouwing verder uit elkaar	Het plangebied ligt aan het eind van het bebouwingslint van Vatrof. De onderhavige ontwikkeling leidt niet tot een aantasting van bestaande doorzichten in het bebouwingslint of tweedelijns bebouwing.
De Wieringer stolpboerderijen staan in zogenaamde 'zwermen' op de hoger gelegen delen van het eiland.	Het plan leidt niet tot verstoringen van de onderlinge visuele samenhang binnen de stolpenstructuur en de relatie met het erf en het landschap.

Met de realisatie van "Rijk aan het Wad" worden bestaande structuren binnen het plangebied ingepast en is er geen sprake van een aantasting van de kernkwaliteiten zoals beschreven in het BPL.

4.4 Overige aspecten gebiedsbescherming

De boogde plannen vinden verder niet plaats in of aan terreinen die zijn aangewezen als (onderdeel van) een natuurverbinding of andere beschermde natuureservaten.

5. Conclusies en advies

Hieronder worden de conclusies weergegeven ten aanzien van zowel quickscan soortbescherming en de Voortoets gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming. Stapsgewijs wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn en of een vergunningsaanvraag noodzakelijk is.

5.1 Soortbescherming

Flora

Aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2017*) en groeiplaatsomstandigheden van beschermde plantensoorten, wordt niet verwacht dat beschermde plantensoorten voorkomen binnen het plangebied. Nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde plantensoorten op en rond het betreffende plantracé, is dan ook niet noodzakelijk.

Andere binnen de Wet Natuurbescherming beschermde plantensoorten worden aan de hand van de huidige verspreidingsgegevens niet verwacht.

Vogels

Met uitzondering van een mogelijke broedgeval van ransuil of sperwer zijn binnen het plangebied voornamelijk algemeen voorkomende broedvogels aangetroffen dan wel te verwachten. Verder broeden er in de omgeving enkele meer kritische soorten zoals kluut en scholekster. Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet Natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat storende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden. Voor de werkzaamheden ten behoeve van het klimpark in het vroege voorjaar van 2020 heeft een ecologische begeleiding plaatsgevonden, zodat verstoring van broedende vogels is voorkomen.

Handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn eveneens niet toegestaan. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw worden gezien als een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Voor de verstoring van deze verblijfplaatsen en belangrijk leef- of foerageergebied is ook buiten het broedseizoen een ontheffing noodzakelijk. Met uitzondering van mogelijk broedgeval van ransuil of sperwer, zijn (mogelijke) nestlocaties van bovengenoemde soorten niet aanwezig binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Met de herinrichting van het plangebied blijven bestaande groenstructuren en bosschages gehandhaafd, waardoor het verwijderen van betreffende nestlocaties niet aan de orde is. Tevens bevindt het nest zich aan de rand van het terrein en zijn er geen (verblijfs)accommodaties gepland in de directe omgeving van de aangetroffen nestlocatie, waardoor van verstoring van een mogelijk jaarrond beschermde nestlocatie geen sprake is. Een nader onderzoek naar het gebruik van de betreffende nestlocatie of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

² In het kader van de Wet Natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Doorgaans gaat het hierbij om de periode van 15 maart t/m 15 juli.

In en rond de bebouwing zijn geen sporen van gebouw bewonende, jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen en op basis van de quickscan en het type gebouwen ook niet verwacht. Een nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag voor gebouw bewonende vogelsoorten met een jaarrond vaste rust- of verblijfplaats is dan ook niet noodzakelijk.

Zoogdieren

Met uitzondering van vleermuizen en (kleine) marterachtigen worden uitsluitend algemeen voorkomende beschermde zoogdiersoorten verwacht binnen de planlocatie. Binnen het plangebied zijn nagenoeg geen potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Echter ligt de planlocatie op de trekroute van ruige dwergvleermuis en is het mogelijk dat het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van ruige dwergvleermuis. De betreffende bebouwing is gezien de beperkte hoogte en enkelwandige constructies niet geschikt als verblijfplaats van vleermuizen. De aangetroffen boomholte aan de zuidzijde van het terrein vormt hierbij een mogelijke paarverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis. Echter blijft de betreffende boom en de singel waarin deze aanwezig is behouden met de voorgenomen plannen, waarmee er geen sprake is van het verwijderen of verstoren van een eventuele vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen binnen het plangebied. Gezien de verder geïsoleerde ligging van de projectlocatie wordt tevens niet verwacht dat de planlocatie een belangrijk onderdeel uitmaakt van het foerageergebied of een vliegroute voor vleermuizen. Daarbij blijven de aanwezige windsingel en (groen)structuren op en rond de planlocatie gehandhaafd, waarmee niet wordt verwacht dat belangrijk leefgebied van vleermuizen wordt verstoord of zal verdwijnen door toedoen van de realisatie van “Rijk aan het Wad”. Een ontheffing of nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen is dan ook niet noodzakelijk.

Tevens kan het plangebied onderdeel uitmaken van het leefgebied van kleine marterachtigen dan wel steenmarter. Genoemde soorten hebben een groot territorium en gezien de uiterlijke kenmerken van het terrein is het mogelijk dat deze een belangrijk onderdeel vormen van het leefgebied van (kleine) marterachtigen. Aangezien singels en bosschages binnen de plannen gehandhaafd blijven, wordt niet verwacht dat de voorgenomen herinrichting directe verstoring of vernietiging van het leefgebied van kleine marterachtigen of steenmarter tot gevolg heeft. Een nader onderzoek naar de functie van de planlocatie voor (kleine) marterachtigen of een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

Andere binnen de Wet Natuurbescherming beschermde plantensoorten worden aan de hand van de huidige verspreidingsgegevens en aanwezige terreintypen niet verwacht binnen de projectlocatie. Een nader onderzoek naar het voorkomen van strikt beschermde zoogdieren is dan ook niet noodzakelijk.

Amfibieën

Met betrekking tot amfibieën zijn enkele algemeen voorkomende beschermde soorten te verwachten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij een ruimtelijke ingreep of bestendig beheer. Echter geldt voor deze soorten te allen tijde de zorgplicht zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming. Gezien de voorgenomen plannen en het grotendeels ontbreken van voortplantingswater, wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een effect zullen hebben op de (lokale) populatie van algemeen voorkomende amfibieën.

Verder is aan de hand recente verspreidingsgegevens bekend dat de beschermde rugstreeppad voorkomt in de omgeving van de projectlocatie. In de huidige situatie ontbreekt geschikt leefgebied voor deze soort, waarmee een nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag met betrekking tot rugstreeppad in het kader van de voorgenomen realisatie van “Rijk aan het Wad” niet noodzakelijk is.

Overige beschermde soorten

Andere strikt beschermde soorten dan hierboven genoemd, worden niet verwacht binnen het projectgebied. Andere beschermde soorten (vissen, reptielen, libellen, kevers en andere ongewervelde) kunnen op grond van de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren worden uitgesloten op de planlocatie. Nader onderzoek naar het voorkomen van andere beschermde soorten is dan ook niet noodzakelijk. Echter kunnen veranderingen in de situatie binnen het plangebied of in de planvorming altijd leiden tot andere inzichten en daarmee tot wijziging van deze conclusies.

5.2 Voortoets gebiedsbescherming

Met betrekking tot het Natura 2000 gebied Waddenzee en de aanliggende NNN kan worden geconcludeerd dat er mogelijk negatieve effecten zijn te verwachten van de realisatie van “Rijk aan het Wad”. Het betreft hierbij met name verstoring door externe effecten zoals geluid, licht, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten door toedoen van meer verkeersbewegingen en een toename aan bewoners / bezoekers.

Effecten

De projectlocatie zelf heeft geen functie voor de aangewezen habitattypen, habitatsoorten en vogelrichtlijnsoorten. Echter vormt de kustlijn bij Vatrop een hoogwatervluchtplaats voor wad- en watervogels en vormen de Kleiputten van Vatrop (aangewezen als NNN) een broedplaats voor de aangewezen vogelrichtlijnsoort kluut.

De uitvoeringsfase zal binnen het plangebied tot tijdelijke nadelige gevolgen kunnen leiden. Aangezien de bouw- en inrichtingswerkzaamheden veelal binnen de contouren van het erfbeplanting plaatsvinden op 200 circa meter van de Waddenzee, wordt niet verwacht dat deze werkzaamheden leiden tot significant negatieve effecten op de functie als hoogwatervluchtplaats van wadvogels en broedplaats van kluut. Echter vindt de aanvoerroute van materiaal, materieel en personeel plaats via de noordzijde van het terrein en zijn er verkeersbewegingen (incl. zwaar vrachtverkeer) te verwachten aan de open Waddenzee-zijde. Dit kan verstoring van de broedplaats van kluut optreden en een tijdelijk (afhankelijk van uitvoeringsperiode) een negatief effect hebben op de functie van hoogwatervluchtplaats. Mits de uitvoering van de benodigde werkzaamheden buiten de kwetsbare broedperiode van kluut (half april t/m half juli) plaatsvinden kan een negatief effect van de werkzaamheden worden uitgesloten. Met betrekking tot het stormseizoen (1 oktober t/m 15 april) kan er sprake zijn van verstoring van overtiende wadvogels, vanwege de functie als hoogwatervluchtplaats. Echter heeft de gehele kustlijn tussen Den Helder en Den Oever de functie als hoogwatervluchtplaats, zie figuur 12. De aanrijroute betreft slecht een klein gedeelte van deze kustlijn. Aangezien voldoende alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn en de versturende werkzaamheden (laden en lossen v.a. openbare weg) van relatief korte duur zijn, zullen de uitvoeringswerkzaamheden in het najaar en de winter geen significant negatief effect hebben op de functie van de nabij gelegen kustlijn van het Natura 2000 Waddenzee als hoogwatervluchtplaats voor overtiende wadvogels.

Met de planvoornemens wordt een lichte toename verwacht van bezoekers en bewoners in het gebied. Met de toename van een woning en vier recreatieve verblijfsaccommodaties is er geen sprake van een significant negatief effect door de structurele toename van geluid, optische verstoring of mechanische effecten. De afstand tot het Natura 2000 is voldoende groot om effecten van verkeersbewegingen (licht verkeer) en mensen op het terrein op de functie als hoogwatervluchtplaats en broedplaats van kluut te waarborgen.

Figuur 12. Aanwijzing van de Waddenzeekust tussen Den Helder en Den Oever als hoogwatervluchtplaats (bron: kaartbijlage Natura 2000-beheerplan Waddenzee, juli 2016).

Gezien het huidige gebruik van de dijk door wandelaars (met honden) en fietsers, en de parkeerplaats door vogelaars en bezoekers, zullen de extra verkeersbewegingen, die met name in het zomerseizoen zullen plaatsvinden, niet leiden tot (extra) significant negatieve effecten door toedoen van geluid, optische verstoring of mechanische effecten ten opzichte van de functie van hoogwatervluchtplaats en of broedplaats van kluut.

Door de toename van verkeer in de avondschemering en nacht i.v.m. permanente bewoning en de toename van verblijfsrecreatie, kan verstoring door verlichting optreden. De aanrijroute bevindt zich aan de Waddenzee-zijde van de projectlocatie en wegdraaiende koplampen zullen door de hogere ligging over de kleiputten en de kustzone schijnen. Met name tijdens de vestigingsperiode van broedvogels (april/mei) en tijdens de voor- en najaarstrek kan dit in de avond en ochtend (schemering) leiden tot verstoring door verlichting op de functie van hoogwatervluchtplaats en de broedkolonie van kluut. Parkeergelegenheid zal op eigen terrein worden gerealiseerd, waardoor de verstoring uitsluitend door passerende verkeer plaatsvindt. Alle in het Natura 2000 gebied aangewezen vogelsoorten zijn gevoelig voor verstoring door verlichting. Hiermee is het noodzakelijk om de effecten van aan- en afrijdend verkeer dusdanig te verzachten dat koplampen niet zichtbaar over het open waddengebied schijnen. Denk hierbij aan de realisatie van bijvoorbeeld een tuinwal (aarden wal van c.a. 1 meter hoogte dat in het verleden o.a. op Wieringen als perceelscheiding werd toegepast) aan de Waddenzeezijde van de aanrijroute. Indien dit wordt toegepast zal er geen sprake zijn van verstoring door verlichting met het planvoornemen "Rijk aan het Wad" en is er geen sprake van een negatief effect op het aanliggende Natura 2000 gebied de Waddenzee. Tevens dient de aanbeveling om (nagenoeg) geen kunstmatige tuin- of straatverlichting op het terrein toe te passen. Indien dit toch noodzakelijk is, dient gebruik te worden gemaakt van in figuur 10 met het groene vinkje aangegeven type armaturen zodat een negatief effect van kunstmatige verlichting wordt voorkomen.

NNN

Ten opzichte van het NNN kan de beoogde situatie een effect hebben op de kernkwaliteiten van de beschermde gebieden. Het gaat hierbij met name om de vereiste ruimtelijke condities: rust, stilte en donkerte. Gezien het kleinschalige karakter van het planvoornemen zullen er ten opzichte van de oude situatie geen aantasting plaatsvinden van de kernwaarden rust en stilte. Echter is door de toename van de verkeersintensiteit over de aanrijroute een mogelijk effect op het aspect donkerte en kan het planvoornemen leiden tot een aantasting van één van de kernwaarden van het NNN. Hiertoe is het dan ook noodzakelijk voldoende mitigerende maatregelen te nemen om te voorkomen dat de kernwaarden van het NNN worden aangetast. Er dient zo min mogelijk gebruik te worden gemaakt van kunstmatige tuin- of straatverlichting. Indien dit toch noodzakelijk is dient gebruik te worden gemaakt van de in figuur 10 met het groene vinkje aangegeven type armaturen. Tevens is het noodzakelijk om de effecten van aan- en afrijdend verkeer dusdanig te verzachten dat koplampen niet zichtbaar over de kleiputten van Vatropp schijnen. Om de effecten te verzachten kan bijvoorbeeld een tuinwal (aarden wal van c.a. 1 meter hoogte welke in het verleden o.a. op Wieringen als perceelscheiding werd toegepast) aan de Waddenzeezijde van de Vatropperweg worden gerealiseerd.

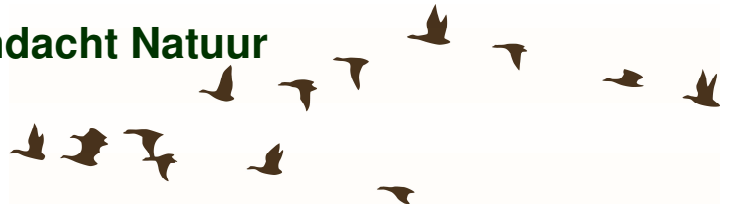
BPL

Met de aanwijzing van Wieringen als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is de ontwikkeling van het project "Rijk aan het Wad alleen toegestaan als de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast. Op basis van de beoordeling aan de kernkwaliteiten zoals weergegeven in paragraaf 4.3 kan worden beoordeeld dat deze niet worden aangetast door de voorgenomen planontwikkeling. Aan de hand hiervan kan worden geconcludeerd dat de aanwijzing van Wieringen als BPL de haalbaarheid van het planvoornemen niet in de weg staat.

Eindconclusie

Het planvoornemen heeft een kleine toename van bewoners en gebruikers tot gevolg, welke kunnen leiden tot (negatieve) effecten op de functie als hoogwatervluchtplaats en de broedkolonie kluut, door toedoen van geluid, optische verstoring en mechanische effecten. Gezien het huidige recreatieve gebruik van de dijk rond de Kleiputten van Vatropp en het voorgestane kleinschalige karakter van het planvoornemen, wordt niet verwacht dat dit leid tot significant negatieve effecten.

Echter is met het planvoornemen een negatief effect te verwachten door toedoen van verlichting van af- en aanrijdend verkeer aan de rand van het Natura 2000 gebied De Waddenzee. Met name tijdens de voor- en najaartrek zal dit een effect (kunnen) hebben op de functie als hoogwatervluchtplaats voor wad- en watervogels en ten aanzien van de aangewezen broedvogelsoort kluut, waarvan er zich een broedkolonie bevindt in de kleiputten van Vatropp, aangewezen als (onderdeel van) NNN. Ook binnen de NNN is het aspect donkerte één van de kernwaarden. Indien voldoende maatregelen worden genomen die de verstoring door kunstmatige verlichting vanaf zowel het terrein als langs de aanrijroute op de NNN en het Natura 2000 gebied tot een minimum zullen beperken, kunnen negatieve effecten op het Natura 2000 gebied en de kernwaarden van de NNN worden uitgesloten. Mocht dit echter niet mogelijk zijn, dan zal ten behoeve van het planvoornemen een vergunningsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk zijn. In overleg met het bevoegd gezag (Provincie Noord-Holland) zal moeten worden bepaald welke voorwaarden en aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om effecten op het Natura 2000 gebied tot een minimum te beperken.

5.3 Houtopstanden

Houtopstanden die vallen onder het beschermingsregime van de Wet Natuurbescherming worden niet verwijderd met de realisatie van “Rijk aan het Wad”. Een nadere toetsing, uitwerking of kapmelding ten aanzien van houtopstanden is dan ook niet aan de orde.

Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Hoekstra K., Thissen J.B.M., Canters K.J., Buys J.C. (redactie), 2016, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren Natuur van Nederland 12*, Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009, *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9*, Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden
- Kapteyn K., 1995, *Vleermuizen in het landschap over hun ecologie, gedrag en verspreiding*, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Scharringa C.J.G., Ruitenbeek W., en Zomerdijk P., 2010, *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*, Springeruit Drukwerk.
- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., van Swaay C., Wynhoff I., De Vlinderstichting, 2006, *De Dagvlinders van Nederland (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*, *Nederlandse fauna 7*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002, *De Nederlandse libellen (Odonata)*, *Nederlandse fauna 4*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 28 oktober 2016, *Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming, Staatscourant Nr.55791*
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 19 januari 2016, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
- Ministerie van Economische zaken, 3 december 2016, *Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, StainessMedia.com
- Provinciale Staten van Noord-Holland, *Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van tot vaststelling van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland*, Haarlem
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- www.ravon.nl
- www.vlindernet.nl
- www.telmee.nl
- www.noord-holland.nl
- www.aerius.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

Bijlage 1. Wet Natuurbescherming

Inleiding Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet 1998 (1 oktober 2005), de Flora- en faunawet (1 april 2002) en de Boswet (20 juli 1961). De Wet Natuurbescherming heeft tot doel om (1) de biodiversiteit in Nederland te beschermen, (2) het decentraliseren van verantwoordelijkheden en (3) het vereenvoudigen van de wet- en regelgeving. De voorgaande natuurwetgeving kende verschillende bevoegde gezagen en rechtsdocumenten (vergunning, ontheffing en melding). De verantwoording van de Wet Natuurbescherming komt vrijwel geheel bij de Provincies te liggen en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing wordt verleend. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote internationale belangen of provincie overschrijdende zaken zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

In deze wet, gepubliceerd op 19 januari 2016 in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden Nr. 34, jaargang 2016, is het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan en de instandhouding van de natuurlijke habitats (*richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992*) en de wilde flora en fauna (*PbEG 1992, L206*), het behoud van de vogelstand (*richtlijn 2009/147/EG, 30 november 2009; PbEU 2010, L20*) en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving geregeld.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming (voorheen de Natuurbeschermingswet 1998) zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de Natura 2000-gebieden. In Nederland zijn 164 Natura 2000-gebieden vastgesteld. Per Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en/of vogelrichtlijnsoorten apart aangewezen. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken dan wel te verzachten (middels mitigerende maatregelen). Het bevoegd gezag kan beperkende maatregelen opleggen om schadelijke activiteiten te verzachten of te voorkomen. Voor onvermijdelijke schade is men verplicht een vergunning aan te vragen.

Andere te beschermen gebieden bestaan uit gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding (evz) of provinciaal landschap. Deze beschermde waarden van de NNN of een natuurverbinding zijn niet toegespitst tot bepaalde soorten of habitats, zoals bij de Natura 2000-gebieden), maar gaat het hoofdzakelijk om de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding.

- **Natura 2000-beheerplannen**

Regulier beheer en bestaand gebruik zijn (of worden) opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

- **Cumulatieve effecten**

Door een combinatie van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden, de zogeheten *cumulatieve effecten*. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

- **Beschermde Natuurmonument**

Tevens waren, voordat Natura 2000 gebieden bestonden, zogeheten Beschermde Natuurmonumenten aangewezen. Voor deze gebieden bestaan vaak minder concrete natuurdoelen en was gericht op de instandhouding van de wezenlijke waarden, zoals natuurschoon en natuurwetenschappelijke waarden. In de Wet Natuurbescherming komen de aanwijzingen van Beschermde Natuurmonument te vervallen.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Elk van deze van de regimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Hiermee zijn binnen de Wet Natuurbescherming ruim 700 vogelsoorten en 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

In de Wet Natuurbescherming worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- 80 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- alle van nature in Nederland in het wild levende vogels
- alle vleermuizen (22) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- 39 terrestrische zoogdieren en 7 marine zoogdieren
- alle amfibieën (16) en reptielen (7) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- een beperkt aantal soorten vissen (8), en schaal- en schelpdieren (3)
- bepaalde soorten insecten zoals vlinders (27), libellen (16) en kevers(6)

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn per beschermingsregime een aantal verbodsbepalingen van kracht.

• Beschermingsregime Vogels

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten zijn beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten. Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Het is verboden vogels opzettelijk te (ver)storen tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort¹

¹ Afhankelijk van de betekenis van de lokale vogelpopulatie kan sprake zijn van een effect op de landelijke staat van instandhouding. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met cumulatieve effecten op de landelijke staat van de soort. Het beschadigen van nesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren van vogels niet, tenzij er sprake is van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Voor de verstoring van broedende vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing of vrijstelling verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. De jaarrond beschermde nestlocaties zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor de overige vogelsoorten geldt dat (opzettelijke) verstoring van broedende dieren is verboden. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit geen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli.

• Beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming (artikel 3.5, lid 1 (fauna) en lid 5 (flora)) van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk² te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Het is verboden dieren opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (bijlage IV), het Verdrag van Bern (Bijlage I en II) of het Verdrag van Bonn (Bijlage I) kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

² In de Wet Natuurbescherming is bij meerdere verbodsbepalingen het "opzetvereiste" toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn niet verboden. Daarbij is echter van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...".

- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

• Beschermingsregime “andere” beschermde soorten

Dit betreffen “andere” soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het beschermingsregime voor deze ‘nationaal’ beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng en gelden de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Voor de ‘andere’ (nationaal) beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven beschreven;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

• Mitigatie en compensatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (=verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Indien dergelijke maatregelen kunnen worden getroffen waardoor negatieve effecten kunnen worden voorkomen, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Voorbeelden van mitigerende maatregelen die een overtreding kunnen voorkomen zijn:

- het aanpassen van de werkvolgorde of uitvoeringsperiode
- het gebruik maken van andere werkapparatuur
- of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd

Voor een aantal soorten (23) kan met betrekking tot mitigerende maatregelen ten aanzien van (verstorende) werkzaamheden of activiteiten, worden gehandeld conform een soortenstandaard. In de soortenstandaard staan naast ecologische informatie van de betreffende soort ook de mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen, te verminderen en/of te herstellen.

Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt en/of geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de overige Europees en nationaal beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Maatregelen die de effecten op de plek van handeling herstellen, zijn mitigerend van aard; maatregelen die de effecten voor de populatie opheffen door herstel of verbetering op een andere plek zijn compenserend van aard. In de soortenbescherming wordt, in tegenstelling tot de gebiedenbescherming, geen scherp onderscheid gemaakt tussen mitigerende en compenserende maatregelen. Belangrijk is dat de staat van instandhouding gegarandeerd wordt.

- **Vrijstelling**

Onder de Wet Natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk, zoals provinciale verordeningen en gedragscodes.

In de Wet Natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een 'programmatische aanpak'. Een programmatische aanpak kan meerwaarde bieden, bijvoorbeeld bij de vormgeving van een actieve leefgebiedenbenadering op regionaal niveau voor soorten waarvoor dat in het licht van de internationale verplichtingen nodig is. Dit moet leiden tot een meer doelmatige aanpak en tegelijkertijd ruimte genereren voor economische en ruimtelijke ontwikkelingen. Via de programmatische aanpak moet dan zekerheid worden geboden dat het streven naar een gezonde populatie van de betreffende soort niet in het gedrang komt. De programmatische aanpak dient getoetst te zijn aan de criteria voor vrijstelling die voor de betreffende soort(en) is vastgesteld. Indien dat het geval is, kan sprake zijn van een vrijstelling. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk (artikel 3.11).

Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming Houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit tevoren te worden gemeld/aangevraagd en is de initiatiefnemer verplicht om hetzelfde areaal te herplanten³. De aanvraag dient als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Tevens is mogelijk om de aanvraag separaat bij de provincie in te dienen. De provincie bepaalt welke gegevens bij een aanvraag/melding moeten worden aangeleverd.

³ De herplantplicht vervalt voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Ontheffing, vrijstelling en/of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen. Voor handelingen of activiteiten is een ontheffing van de verbodsbepalingen nodig indien:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, gedragscode, beheerplan Natura 2000, programmatische aanpak of een ministeriële regeling.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffingsaanvraag worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning (zoals activiteiten uit de Waterwet, mijnbouwwet etc.) geldt dat een aparte ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd moet worden (naast een mogelijke watervergunning, ontgrondingsvergunning etc.). Als sprake is van een handeling met gevolgen voor beschermde soorten of gebieden waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, is het tevens mogelijk dat de initiatiefnemer eerst apart een ontheffing en/of vergunning onder de Wet Natuurbescherming aanvraagt en daarna de omgevingsvergunning.

De gemeente is het bevoegd gezag voor de aanvraag van een omgevingsvergunning. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van 'Verklaringen van geen bedenking' (Vvgb). De 'Verklaring van geen bedenkingen' wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie (of in bijzondere gevallen door het Rijk) aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Indien (vooraf) een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd wordt / moet worden, is de desbetreffende provincie het bevoegd gezag. De provincie zal vervolgens de aangeleverde gegevens toetsen en bepalen of een vergunning, ontheffing dan wel vrijstelling kan worden afgegeven en onder welke voorwaarden.

Een ontheffing (of een vrijstelling) wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Geen andere bevredigende oplossing voor handen is;
- Sprake is van een in de wet genoemd belang (zie soortbescherming);
- Geen sprake is van verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal de provincie een toetsing van de belangen en de alternatieven uitvoeren en een ecologische toetsing doen. De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.

Indien door een handeling of activiteit verbodsbepalingen overtreden worden, moet door de initiatiefnemer worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing(en) is, waardoor de verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden. Bij andere oplossingen kan gedacht worden aan alternatieve locaties, een ander ontwerp of inrichting van het plan, of een andere uitvoering van de handelingen.

Bij de beoordeling of afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding mogen mitigerende en compenserende maatregelen betrokken worden. Uiteindelijk mag het verlenen van de ontheffing geen negatief effect hebben op het voorkomen van de soort. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Wettelijk verschilt het toetsingscriterium voor vogels van dat voor overige Europees en nationaal beschermde soorten. Europese jurisprudentie maakt echter duidelijk dat bij afwijkingen onder de Vogelrichtlijn ook gekeken moet worden naar de staat van instandhouding van de populatie vogels.

De staat van instandhouding van lokale populaties is meestal niet bekend. De status van de lokale populatie kan afwijken van de landelijke staat van instandhouding of landelijke trend. Hoe minder gunstig de trend en/of staat van instandhouding, des te strenger moet de beoordeling zijn of er toestemming voor de ontheffing kan worden verleend. Bij deze beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve effecten, dus ook met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van de soort.

Bijlage 2. Effectenindicator Waddenzee

Effectenindicator

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen.

De selectie is uitgevoerd op gebied 'Waddenzee' en activiteit 'Woningbouw'.

Storingsfactor	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Permanent overstroomde zandbanken	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■
Estuaria	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■
Slik- en zandplaten	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■
Zilte pionierbegroeiingen	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■
Slijkgasvelden	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■
Schorren en zilte graslanden	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■
Embryonale duinen	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Witte duinen	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
*Grijze duinen	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Duindoornstruwelen	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Kruipwilgstruwelen	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
Vochtige duinvalleien	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■
*Noordse woelmuis	■	■	...	■	...	...	...	...	■
Bruinvis	■	■	■	...	■	■	■	...	■
Fint	■	■	■	■	■	...	■	...	■
Gewone zeehond	■	■	■	...	■	■	■	■	...
Grijze zeehond	■	■	■	...	■	■	■	■	...
Groenknolorchis	...	☒	...	■	☒	☒	☒	☒	■
Nauwe korfslak	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierprik	■	■	■	■	■	...	■	...	■
Zeeprik	■	■	■	■	■	...	■	...	■
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Bergeend (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	...
Blauwe Kiekendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Bontbekplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Bonte strandloper (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	...
Brandgans (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	■
Brilduiker (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	...
Bruine Kiekendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Drieteenstrandloper (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	...
Dwergstern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Eider (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Eider (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Fuut (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	...
Goudplevier (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	■
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	...
Groenpootruiter (niet-broedvogel)	■	☒	■	■	■	■	■	■	...

Storingsfactor	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Grote stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote Zaagbek (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Grutto (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Kanoet (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Kievit (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Kleine Mantelmeeuw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	...	■	■
Kluut (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kluut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Krakeend (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	■
Krombekstrandloper (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Lepelaar (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■
Lepelaar (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■
Middelste Zaagbek (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Noordse Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pijlstaart (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Rosse grutto (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	■
Rotgans (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Scholekster (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Slechtvalk (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Smient (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	■
Steenloper (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Strandplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Strandplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...
Toendrarietgans (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Toppereend (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Tureluur (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Velduil (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Visdief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Visdief (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wilde eend (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Wintertaling (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Wulp (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Zilverplevier (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Zwarte ruiter (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■
Zwarte Stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■

Effectenindicator

Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen.

De selectie is uitgevoerd op gebied 'Waddenzee' en activiteit 'Landrecreatie'.

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.
- ... onbekend

Verstoring door mechanische effecten

Optische verstoring

Verstoring door licht

Verstoring door geluid

Verontreiniging

Oppervlakteverlies

Verstoring door mechanische effecten

Optische verstoring

Verstoring door licht

Verstoring door geluid

Verontreiniging

Oppervlakteverlies

Storingsfactor	1	7	13	14	16	17
Permanent overstroomde zandbanken	■	■	■	■	■	■
Estuaria	■	■	■	■	■	■
Slik- en zandplaten	■	■	■	■	■	■
Zilte pionierbegroeiingen	■	■	■	■	■	■
Slijkgasvelden	■	■	■	■	■	■
Schorren en zilte graslanden	■	■	■	■	■	■
Embryonale duinen	■	■	■	■	■	■
Witte duinen	■	■	■	■	■	■
*Grijze duinen	■	■	■	■	■	■
Duindoornstruwelen	■	■	■	■	■	■
Kruipwilgstruwelen	■	■	■	■	■	■
Vochtige duinvalleien	■	■	■	■	■	■
*Noordse woelmuis	■	...	...	...	...	■
Bruinvis	■	■	■	■	...	■
Fint	■	■	■	...	...	■
Gewone zeehond	■	■	■	■	■	...
Grijze zeehond	■	■	■	■	■	...
Groenknolorchis	...	...	■	■	■	■
Nauwe korfslak	■	■	■	■	■	■
Rivierprik	■	■	■	...	...	■
Zeeprik	■	■	■	...	...	■
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Bergeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Blauwe Kiekendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Bontbekplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Bonte strandloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Brandgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Brilduiker (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Bruine Kiekendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Drieteenstrandloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Dwergster (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Eider (broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Eider (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Goudplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Groenpootruiter (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...

Storingsfactor	1	7	13	14	16	17
Grote stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Grote stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Grote Zaagbek (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Kanoet (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Kievit (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Kleine Mantelmeeuw (broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Kluut (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Kluut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Krombekstrandloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Lepelaar (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Lepelaar (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Middelste Zaagbek (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Noordse Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Pijlstaart (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Rosse grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Rotgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Scholekster (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Slechtvalk (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Steenloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Strandplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Strandplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Toendrarietgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Toppereend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Tureluur (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Velduil (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Visdief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Visdief (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Wilde eend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Wintertaling (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Wulp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Zilverplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Zwarte ruiter (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	...
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■